

V luči vere

Ljubimo
svoj dom!

RAFAEL

Glasiilo jugoslovanskih izseljencev
v Belgiji, Franciji, Holandiji, Nemciji.

Uredništvo: Heerlen, Gasthuisstraat 3, Holandija.
Štev. 5.

MAJ 1932.

Izdajejo: Slovenski izselj. duhovniki.
Leto II.

MAJ.

Prvi maj je praznik pomladi, praznik novega, rastočega življenja, praznik dela! Je proletarijatu-delavstvu vsega sveta simbol delavčevih svetih pravic: do dela, poštenega zaslužka, pravice do človeka vrednega življenja. Zato stoji prvi maj v znamenju boja delavstva s tlačiteljem teh pravic, z molohom kapitalističnega družabnega reda in neredko je prvi maj poulično nemiren, buren delavski praznik.

Krščansko usmerjeno delavstvo se v boju za delavske pravice pač ne more strinjati s takimi sredstvi in načinom boja, praznuje pa prvi maj v prepričanju, da bo z mirnim in pravičnim bojem prej ali slej izvojevalo svoje pogažene pravice! Zato kot vedno, posebno še prvega maja, kliče:

Delu slava, delu čast!
Delu pravico!

Katoliško usmerjen, veren delavec pa ne sme pozabiti, da je prvi maj in ves ta mesec posvečen še višji ideji, Višjemu idealu kot je boj za delavske pravice, namreč, da je mesec maj posvečen Materi B. Mariji!

Že slavčki žvrgolijo,
se maj vesel budi.....

Kdor je rasel in bil vzgojen na slovenski zemlji, posejani z nešteto Marijinimi cerkvicami, temu bo mesec maj vzbudil nešteto spominov, na nrladost, na šmarnično pobožnost. In naj tudi živi že dolgo trdo delavsko, rudarsko življenje v tujini, ne sme in ne more nam zameriti naslednjih vrstic, pisanih v počastitev majniški Kraljici Mariji — temu ali onemu pa morda v opomin in v vspodbudo!

* * *

Poznan slovenski zdravnik je pripovedoval sledeče:

Iz naše vasi, ki je bila dobro uro proč od cerkve, je malokdo hodil k šmarnicam. Bilo je predaleč. A naša mati, ki je bila pobožna, naravnost sveta žena, šmarnično pobožnost napravila kar doma. Vsak večer je zbrala okrog Marijinega kipa vse otroke-bilo nas je deset — in začele so se šmarnice. Starejša sestra je naprej iz molitvenika čitala, zatem so pa mati molili lavretanske litanije in mi smo kleče odgovarjali. Za sklep smo pa vedno dodali znano molitev: O, Gospa moja, o Mati moja.....

Pozneje me je življenje čudno in raznovrstno metalo sem in tja. Tedaj, ko sem v Pragi študiral zdravniško vedo, sem skoraj do cela izgubil vero. S Cerkvijo je ostala le še rahla, zgolj zunanja vez. Ne ljubezen, morda le nagnjenje do Marije mi je pa vedno ostalo v srcu. Mogoče, da je bilo to iz spoštovanja do rajne matere, ki je bila vneta Marijina častilka.

Ob nekem našem sestanku na Brezjah, sošolci so tjakaj sklicali spominski sestanek, sem stopil še v kapelico Marije Pomagaj. — Tedaj sem videl prvič tiste čudovite oči naše slovenske Marije, ki iščejo v dno srca, vabijo prosijo, odpuščajo..... Kamor greš in stopiš, te gleda Marija! Bil sem osupljen in ne vem, kako se mi je zazdelo, da me skozi te oči gleda rajna mati.

Ne bom vas presenetil s kakim čudežnim spreobrnjenjem. Povem, da sem dolgo ostal tisti večer v kapelici in tudi zjutraj pred odhodom sem jo obiskal. — In potem še večkrat. Nekaj me je vleklo k njej, priljubila se mi je; verjel sem, da ob njej čujem pesem davne preteklosti. Pričel sem moliti zopet: O Gospa moja, o Mati moja. — Tako dobro je delo to mojemu srcu. Moja rajna mati me je gotovo vesela, sem pomislil z zadovoljstvom. — Šlo je polagoma navzgor in danes sem veren katoličan.

Prijatelj, ki te življenje meče sem in tja in ti je nemara v borbi za trdi kruh vera opešala pa ki si imel dobro, pobožno slovensko mater-bi li hotel v maju vsaj tu ali tam spet moliti: O Gospa moja, o mati moja.....? Ali storiti sklep, da boš pri prvem obisku domovine šel gledat te čudovite oči naše slovenske Marije na Brezjah? — Morda se ti bo zgodilo kot temu zdravniku in te bo mati, če je še živa ali že v grobu, zopet vesela!

Tudi resničen dogodek:

V nekem slovenskem premogokopnem kraju je bil mlad fant-rudar poznan po svojem surovem bogokletnem preklinjevanju, tako da je bilo celo rudarjem, ki niso ravno tenkočutni, neprijetno v njegovi družbi. „Bog se bo enkrat naveličal in ga bo udaril,“ so govorili med seboj. Z neko peklensko naslodo je preklinjal zlasti Mater božjo. Njegova mati ga je svarila: „Ne preklinjaj tako grdo! Kaj ti je vendar storila Marija?“ A ni nič zaleglo. Nova kletev je bila odgovor.

Prišel je usodni dan. Radi pomankljivih naprav v rovu so podporniki pod silno težo odnehali, se zrušili in pokopali nesrečnega fanta pod seboj. Z velikim trudom so ga po nekaj urah odkopali in spravili iz rova na svitlo. Grozen pogled! Preko ust in obraza ga je bil pritisnil hlod, mu udrl nosne in lične kosti, raztrgal ustnice in jezik. Duhovnik, ki je prihitel na kraj nesreče, se je sklonil nad fanta, da bi morda vjel besedo kesanja in mu podelil odvezo in sv. poslednje olje. Tedaj se je ponesrečenec za hip zavedel, zamomljal z ranjenim jezikom komaj slišno: p..... ma..... in-izdihnil. Z zadnjo besedo in poslednjč je preklel Marijo! Kar je tolikokrat storil v življenju, je ponovil ob zadnji uri.

Ne sodimo, kjer je sodil Bog. Ampak lepa smrt to pač ni bila in nihče si je ne more želeti enake. V življenju pa so žal premnogi podobni temu fantu. In sramota je, da jih je

toliko ki jih je rodila slovenska mati, pa pobirajo pljunek iz lahovih ust, da žnjim opljujejo najsvetejšo reči! Za mesec maj je prav, da se spomnimo te naše narodne sramote.

In še na eno narodno sramoto naj nas spomni Marijin mesec-Slovinci smo včasih veljali za veren narod, da, še posebej kot Marijin narod. (Menda radi velikega števila Marijinih cerkva, Mar. božjih potov, razširjenih Mar. Družb in prelepah Marijinih pobožnosti.) Slovenci v tujini, ali še zaslužimo to hvalo? — Med nami se širi kriva vera, ki ne časti Marije, novo-apostolska, ki ni nič drugega ko en poganeček protestantske, lutrovske vere. Pa najde tudi med Slovenci vedno več pristašev-odpadnikov! Odpadništvo je eden največjih grehov in velja povsod za nekaj najsramotonejšega. Odpadništvo k veri, ki ne časti Marije, toliko bolj! Mnogi ugledni in učeni protestanti so že pavno priznali, da njihovi veri najbolj primankuje ravno češčenje Matere božje in mnogi izmed njih so se spreobrnilo ravno zato. Ganljivo je tot popisal protestantski pastor M. Jungnicekl v protestantskem dnevniku „Die Post“, kjer piše: „Mnogi odhajajo iz evangeljske cerkve (protestantske). Odhajajo pa zato, ker jih evangeljske cerkve na noben način ne more ogreti. Evangeljeka cerkev je mrzla. Naša dolžnost je da to svojo cerkev ogrejemo. Pa kdo stori cerkev toplo in prijetno? To je božja mati Marija. Mi moramo Marijo pripeljati nazaj. Potem bo naša vera spet topla. In z Marijo moramo pripeljati nazaj tople in prisrčne Marijine pesmi, pesmi, ki so tako lepe, kakor da bi bile pisane z luninimi žarki ali kakor da jih je prijetna rosa natrosila v to solzno dolino. In tisti dan, ko se to zgodi, hočemo ozaljšati svoje oltarje s cvetjem in zelenjem. Zakaj Mati se bo vrnila v našo cerkev! In jaz pozdravljam in željno pričakujem uro te vrnitve“!

Glejte! To je pesem domotožja, pesem izgnancev, ki so šli za svojimi zvodniki. Naj bi nihče več med Slovenci ne šel za njimi! To bodi majnisko voščilo.

Silv. S.

LJUBEZEN ALI SILA.

Nauk božji, zlasti beseda in zgled Kristusov, najlepše ureja uporabo zasebne lastnine. Kaj naj bi bilo tudi bolj učinkovito kot nauk, da smo vsi ljudje sinovi enega Očeta, torej bratje in sestre med seboj. Kateri nauk je lepši kot je naročilo božje: Ljubite se med seboj! Dajte in se vam bo dalo z zvrhano mero. Blagor usmiljenim, ker usmiljenje bodo dosegli. Kadar deliš dobrote delaj to iz plemenitih nagibov ne iz sebičnosti, da bi te ljudje hvalili ali da bi ti kako vračali. „Kadar napraljša gostijo, povabi uboge, pohabljene, kruljave in slepe. In srečen boš, ker ti ne morejo vrniti; zakaj povrnjeno ti bo ob vstajenju pravičnih.“ Toda kdo bi naštel vse tozadovne izreke Sv. Pisma, ko je pa krščanstvo prav pojmovano en sam veliki slavospev ljubezni do bližnjega.

Ti nauki božji so v vseh časih rodili bogate sadove zlasti pa še v prvih krščanskih časih, ko so šli tedanji kristijanji tako daleč, da so vpeljali med seboj neke vrste prostovoljen komunizem. Le poslušajte kaj poročajo o tem Apostolska Dela.

Množica teh, ki so verovali, je bila enega srca in duha; tudi ni nihče govoril, da je kaj njegovega, ampak jim je bilo vse skupno. Ni ga bilo ubogega med njimi; kolikor je bilo namreč posestnikov zemljišč ali hiš, so jih prodali in ceno za prodane stvari prinašali ter polagali k nogam apostolov. Delilo pa se je vsakemu, kakor je kdo česa potreboval. Tako je Jožef, ki so mu apostoli dali priimek Barnaba-po naše sin tolažbe-levit, doma s Cipra, imel njivo, po prodal in denar prinesel ter položil k nogam apostolov.

Ali si morete misliti večjo ljubezen do bližnjega kot je bila v teh zlatih prvih krščanskih časih. Pozneje je ta ljubezen omrznila, a v zares plemenitih krščanskih srcih in posebno pri svetnikih je ostala in bo ostala, dokler se bo oznanjal

nauk Kristusov. In tako je neke vrste komunizem mogoč, a ne komunizem sile pod rdečo zastavo, ampak komunizem ljubezni pod zastavo križa. (Se nadaljuje.)

KRISTUS V PARIŠKIH PREDMESTJIH.

Jeziuski pater Pierre Lhande, čudovito nadarjeni voditelj je to popisal v posebni knjigi. Okoli petdeset komunističnih krajev je zopet dobilo katoliški značaj. Na pol podrte barake tvorijo izhodišče nove religiozne akcije. Tu triumfira Kristus sredi revščine, zapuščenosti in uboštva in živo se čuti danes, da je prav tu začrtana pot kako zopet pridobiti delavske mase. Samo za hip stopimo v pariška predmestja.

V severnem predmestju deluje 55 letni župnik Mercier, ki je zapustil udobno študijsko sobo prav kakor njegov pomožni brat Touzard, ki je s šestdesetim letom zapustil profesorski sedež v mestu in se posvetil revnemu delavstvu. V gosto naseljenem kraju je profesor z lastno roko in s pomočjo enega odraščenca in petnajstletnega mladeniča postavil lično kapelico, leseno seveda. Za Božič 1927 naj bi bila posvečena. Dva komunista-delavca sta pomagala pri končni dogotovitvi. Sosednje kavarne so bile kmalu zaprte. — Ne daleč od tod gradi mlad duhovnik barako, ki je čisto podobna kake-mu omnibusu. Postavi oltar in ga okraši s svetlicami. Tako dobiva Cerkev v Parizu v 20. stoletju značaj katakomb. — V Blaue-Mesnil nas sreča revni župnik Boulard, ki nima niti ovratnika in ne manšet, v Billepinte pa župnik Guillet, ki si služi kruh kot resen čevljarji mojster; njegova delavnica, baraka in cerkev je 10 m. dolga. V Draucy oskrbuje pet do šest tisoč železničarjev en sam župnik; razmere med železničarji so tu skrajno slabe. Oblastva se ne brigajo ne za gospodarski, ne za moralni dvig. — 3. jul. 1928 je pariški kardinalni nadškof blagoslovil prostor za cerkev v mali vasi blizu Saint-Denis. Revni delavci, vsi komunisti, so pozabili temeljni kamen, da bi ga škof blagoslovil. Vsi obupani so potem vpraševali, če bo „rdeči župnik“ še kdaj prišel, da popravijo svojo zamudo. „Gotovo,“ jim reče P. Lhande, „aj ima vendar rdeči Saint Denis še prostora zanj! Saj je Saint Denis njegov!“ Pred odhodom je kardinal nagovoril množico. Može in žene z razkuštranimi lasmi so ga vdano poslušali, ko je govoril o materinski skrbi Cerkve do revežev in o dobroti božje hiše med tako množico ljudi. Kot glas iz daljnega sveta done besede „Religija“, „Bog“, „Ljubezen“.

Najbolj rdeča komunistična gnezda pa so na vzhodu glavnega mesta. Tam tudi katoličani največ trpe. V Bobigny so sovjetski mladeniči z župnikom za stavo zgradili cerkev. Župnik je pokupil vse stafe barake, da je napravil iz njih nekakšne „društvene domove“. Ob otvoritvi cerkve, katero je blagoslovil pariški kardinal, je bilo krščenih 52 odraslih.

Dame, mladi študenje pomagajo tem misijonarjem s poučevanjem, urejanjem knjižnice, s karitativnimi ustanovami. Na vse zgodaj se peljejo dame uro daleč s predmestno cestno železnico, da postrežejo otrokom komunističnih tovarniških delavcev. Oče in mati sta oba že na delu, če pridejo otroci. Umazane, kakor so, jih peljejo k vodnjaku in jih umijejo. V igri in petju jim mine dan in zečer se spet vrnejo k svojim staršem. Tako dela Cerkev, da si osvoji srca delavcev.

V sosednji fari pase župnik Barthélemy, starček 63 let, 8000 zgubljenih ovčic. Tako svež izgleda, ko gre z lepimi, belimi lasmi po cesti, otroci pa ga spremljajo. To so le nekateri, še mnogo jih je, ki so zapustili udobna mesta in se posvetili tem komunističnim gnezdrom, kjer dele dobrote in oznanjajo Kristusa.

Pariške industrijske družbe so že marsikje same zgradile cerkev, ko so videli dobrodelen vpliv na način delavskega življenja. Marsikje se godi, da pri procesiji ali pri pogrebu svira delavska, komunistična godba. Taki in podobni slučajji se dogajajo v predmestjih skoro vsak dan.

O HOLANDSKI ŽENI.

Mala je moja domovina, pa veliko njeno ljudstvo. Velika ravnina je moja domovina in prostrano morsko obrežje. Mala je moja domovina, a nedosežno je ozračje nad njo. Mal je moj narod, pa ponosen naš rod.

Kaj naj ti povem, slovenska žena, o holandski ženi? Tako zelo je različna od tebe v značaju in miselnosti, pa ti zopet v tolikih stvareh podobna in enaka!

O nas, Holandcih, pravijo, da smo hladni in trezni, a vendar utriplje pod to hladno in trezno vnanjostjo toplo čuteče srce. Pa je to tudi tipično holandsko, da skrivamo svoja čustva, svoj boljši jaz pod krinko vnanje hladnosti in razsodnosti. Kakor je moja domovina ravna in prostrana in preko nje jadrajo oblaki v nepopisni krasoti barv in oblik, tako je tudi naš narod močan, dosleden, s kapljico trgovske značilnosti v svoji krvi, a ima vendar gorko srce z vse, za vse, ki so zapostavljeni in revni. To je tipičen značaj pravega Holandca.

V vrsti člankov bi v Rafaelu rada obravnavala: 1. o ženskem vprašanju, 2. o socialnem delu žene, 3. o mladinskih organizacijah, 4. o življenju žene na Holandskem.

To pot bom na kratko obravnavala žensko vprašanje.

Žensko vprašanje ima francosko revolucijo za očeta in socialno bedo za mater.

Francoska revolucija je s svojimi individualističnimi idejami propagirala misel, da človeška družba sestoji iz posameznikov, ki imajo enake pravice. Vemo pa, da družba ni mehanična skupnost teh posameznikov, ampak živ organizem, katerega sestavni deli opravljajo vsak svojo nalogo. Prav zato je tudi absolutno enako stališče moža in žene nemogoče. Žena je drugačen, a ne manj vreden posameznik, kakor mož, s povsem drugačno psiho. Iz tega sledi, da razni poklici možu odgovarjajo, ki pa za ženo niso. Tako je n. pr. tovarniško delo poročene žene, kar je, žal, na Nizozemskem še zelo razširjeno, prav gotovo napačno. Slabe razmere, ki so po tovarnah, zaneso vanje tisti, ki tam niso doma, namreč mladoletniki pod šestnajstim letom in poročena žena. To je tudi znanstveno dokazano in če Holandci nekaj znanstveno raziskujejo, smete verjeti, da se zgodi na pristno holandski način.

Vsak katoličan ve, da žena možu ni absolutna enaka; ve pač in priznava, da je žena ž njim na enaki stopnji, da ima isto človeško in isto nadnaravno naturo in isti nadnaravni cilj. „Ni več Juda, tudi ne Grka; ni več sužnja, tudi ne prostega; ni več moškega in ženske; kajti vsi vi ste eno v Kristusi Jezusu.“ (Gal. III. 28.) Iz tega pa tudi vidimo, kako visoko stoji katoliško razumevanje starega in novega časa.

Bog je dal ženi čisto žensko značilnost, da je možu pomočnica. „Ni dobro človeku samemu biti; naredimo mu pomoč.“ (Gen II. 18.) Iz tega pa je tudi razvidno, kako je Bog hotel, da je žena možu podložna. Vendar to ni suženjstvo in ne ponižanje; kajti služiti je najlepša lastnost za človeka, če hočemo prav razumeti. „Človek je največji na kolenih.“

Kraljestvo žene je v splošnem družina, le v posebnih slučajih spada žena tudi v javno življenje.

Poskusila sem označiti ženski problem, kakor ga pri nas razumemo. Mnogo bi se dalo o tem še pisati, moj namen pa je bil, da podam slovenskim ženam nekaj točk v orijentacijo. Živimo v časih, ko moramo poznati ta važna svetovna vprašanja.

Če se mi bo pa, draga slovenska žena, s temi članki posrečilo, da te nekoliko približam Holandski, kjer vas živi okrog 3500 dobrih mi Slovencev, potem bom srečna, da sem storila nekaj zate, za tvojo srečo, za tvoje ljudstvo, za tvojo domovino, ki jih vse iskreno ljubim. Tebi, slovenska žena, pa bi rada dala nekaj najlepšega in najboljšega, kar živi v holandski ženi: ponosnega, resnega, globokega katoličanstva.

Že v 3. številki našega lista smo poročali, da prirede belgijski in holandski Jugoslovani letos v avgustu skupno potovanje v Jugoslavijo. Zadnje čase so se prijavili tudi naši rojaki iz Nemčije in Francije, ki bi želeli skupno s Holandci in Belgijci v domovino.

Vsem, ki se zanimajo za to potovanje, se sporoča:

1. Za holandske Jugoslovane organizira potovanje „Zveza jugoslovanskih društev sv. Barbare v Heerlenu“, za Belgijo pa tamkajšna društva. Isto naj store tudi Zveza naših društev v Nemčiji in društva v Franciji.

2. Ako bo dovolj priglašencev (t.j. vsaj 300 iz Belgije, Nemčije in Holandije) bo vozil poseben vlak po progii Aachen—Köln—München—Salzburg—Jesenice, nazaj pa iz Maribora—Villach—Salzburg itd.

3. Vozna cena je polovična do jugoslovanske meje na gori označeni progii, po Jugoslaviji je zaprosena brezplačna vožnja.

4. Iz Holandije in Belgije in Westfalije odpotujemo 11. avgusta popoldan, in prispemo v München 12. avgusta zgodaj zjutraj, tam bo na kolodvoru služba božja, 3 ure odmor. Proti večeru prispemo na Otoče, od tam na Brezje, kjer prenočimo. Drugi dan 13. avgusta služba božja pri Mariji Pomagaj na Brezjah, proti poldnevu odhod v Ljubljano, zvečer razhod na domove.

Zberemo se 28. avgusta zvečer v Mariboru, tam poslovinimo večer, najbrž prenočimo v Mariboru, drugo jutro odhod. Prihod v Aachen 30. avgusta dopoldan.

5. Vsi potniki morajo imeti veljaven potni list ali pasavant. Za belgijske in holandske Jugoslovane se bo oskrbel skupen vizum za tja in nazaj. Isto naj se oskrbi v Nemčiji in Franciji.

6. Otroci do 6. leta ne plačajo nič za otroke od 6—15 leta stane 17-gold. iz Aachena in 18:fls iz Heerlena. Odrasli plačajo 38-gold. iz Aachena, 39.50 iz Heerlena tja in nazaj.

7. Na vprašanje ali je mogoče potovati samo v Jugoslavijo ali samo nazaj, še nimamo odgovora.

8. Natančnejša navodila še slede.

Na veselo svidenje!

FRANCIJA.

Merlebach.

Naš položaj se je zopet nekoliko ustalil in umiril. Večina zadnje mesece odpuščenih je rada ali nerada odšla domov. Velikonočne praznike so praznovali že doma, pa ne s prav lepimi občutki, mnogi pišejo nazaj precej zagrenjeno. Kot Izraelci v puščavi, ki so ob času stiske takoj godrnjali in pregrešno obujali skomine po polnih egiptovskih loncih mesa — pozabili pa vse gorje, ki jim ga je bila nalagala egiptovska sužnost!

Novih odpustov menda ni pričakovati v kratkem, vsaj tako zgleđa in tako nam je tudi nedavno ravnateljstvo obljubilo. Vendar na novo do dela priti se da samo v resnih slučajih in še to samo na dnevno delo pri cehovskih podjetjih, kjer pa je zaslužek pičel. Pa vzeti je treba tudi to. Boljše je nekaj kot nič, boljše je drži ga, kot lovi ga! — Tudi na fortifikacijah se zopet najde delo tudi za tujce, samo srečno roko je treba imeti in ob pravem času priti. Tako upajmo, da „vremena Kranjcem bodo se zjasnila“!

„Nobene bukvice niso tako lepe, kakor je urlaubarski pos.“ — Ko je malo poglel strah pred odpusti, že se je oglasila želja po dopustih. „Kranjcu“ res vedno nekaj manjka, če ni lačen, je pa žejen. Menda prihajajoča spomlad bu-di tisto nemirno našo kri, ki trdi, da „vsaka ptička rada polet, tja“ kjer se jezvalila. Mnogi že nestržno vprašujejo, ali in kdaj gremo. Pa mi sami smo preslabi. Naj kar tu vprašamo Aumetz in Pas de Calais, kaj pa vi? Samo hitro se odločite, čas hiti. — Gospoda urednika pa prosimo, da nam

kar na tem mestu pove, ali gredo Holandski Slovenci zagotovo, katero progo mislijo izbrati in kje bi se jim mi lahko pridružili. Bomo zadovoljni kar zadaj na soril!.....

Iz popotne torbe. Po zadnjih odpustih so domovi za samce precej prazni. V Kreutzwaldu so to „ustanovo“ višje sile

Slovenski fantje v Petite-Rosselle Schlafhaus I. Moselle.

kratkotomalo spraznile in zaprle, menda za bodoče rodove. Izmemo dela — zeleni otok v puščavi — „Schlafhaus I.“ v Petite Rosselle, kjer brani čast purševskega rodu kar 16 Slovencev, s katerimi se da kar lepo modrovati. Za krajši čas jim pa gode Gregor Troha.

Iz društvenega življenja. — S kosi in drugimi se oglašajo tudi naši pevci v Cité Jeanne d'Arc in Merlebachu. Prvi-društvo „Zvon“ so proslavili obletnico obstoja s pevskim nastopom v nedeljo 24. aprila s sodelovanjem „Triglava“ iz Merlebacha. — „Triglav“ pa v nedeljo 8. maja v Frey-mingu s sodelovanjem „Zvona“ in tamkajšnjega „Union Chorale“. — Obojim želimo tudi gmotnega uspeha — po čemer se žal in napačno presoja uspeh vsakojakih prireditev. Želimo jim pa predvsem kulturnega uspeha. Pevske prireditve morajo povsod, zlasti pa še v tujini kazati tujcem srčno kultura našega naroda!

V nedeljo 5. junija, če bodo dovolj godni že ti tički, nastopijo pa otroci! Igrali bodo simbolično igrice s petjem in spremljavo majhnega orkestra: „Sirota Jerica“. Če bo šlo po sreči, nastopijo tudi z venčkom narodnih pesmic, istatako s spremljavo. Člani društva sv. Barbare pa bodo podali enodejanko po povesti slovitega ruskega pisatelja Leva Tolstojaja: „Kjer ljubezen, tam Bog.“ Vsa prireditve je zamišljena kot proslava materinskega, oziroma otroškega praznika. Bo morda res prva kulturna prireditev med nami, zato že danes opozarjamo nanjo vse Slovence v našem okolišubrez izjeme!

Velikonočni odmevi. — Najveličastnejši praznik smo dostojno praznovali. Posebno stari naši Slovenci so bili do solz ginjeni pri slovesni službi božji. Res da za letos še nismo mogli obhajati procesije „Vstajenja“ — drugo leto bomo poskusili! — smo pa nadomestili to s slovesnim trikratnim Alleluja pred izspostavljenim sv. R. Telesom. Cerkevni pevski zbor se je odrezal, da je kar prizidigovalo srce in noge. Je res nekaj posebnega naša velikonočna pesem! Posebno pozornost smo zbudili žnjo v Stiring-u med Nemci in Francosi, tamkajšnjim Slovincem pa še v večje veselje. Nič ne dè, če je auto drag, ugled, ki ga s tem pridobimo, velja več!

Porok je vedno več, Poljake smo že davno prekosili in menda tudi že Nemce oziroma Francoze v fari Merlebach. Te dni se poročita Franc Kosec z Marijo Lamprecht, oba cerkvena pevca in Anton Trdin z F. Zakrajšek. In oglašajo se še kar naprej! No, Bog daj srečo vsem, vsaj ne bo ta slovenski rod izumrl! — Lepo (grdo?) število je pa še takih, samo civilno poročenih. Saj ni Cerkev res tak bav-bav, samo malo korajže si vzemite! —

Znamenje krize. Gospa Berg, edina slovenska restavrantka, je s. l. aprilom morala opustiti lepo opremljeno in dobro oskrbovano restavracijo pred kolodvorom.

Bolnica na Hochwaldu. V januarju ponesrečeni Slovenec Jeruc je še vedno trpin. Po treh mesecih zdravljenja(?) mu hočejo vzeti levo nogo. A poleg tega trpi vedno večje bolečine in nadloge v spodnjem delu života. — Življesko nevarno in izvanredno operacijo je srečno prestala g. Mlekuš iz Freymina. Sedaj je že v domači oskrbi. — Za jetiko leži v bolniški oskrbi g. Samac iz Freymina, mati 3 otr. - Zlomljeno nogo si zdravi I. Ložar. — Vsem, tudi tistim, za katere morda ne vemo, želimo zboljšanja in zdravja!

Bela žena. Posebno sočutje zasluži težko obiskana družina Hočevar Henrika iz Kreutzwalda. Izmed 6-tero ljubkih otrok, je pobrala nevarna davica v 14 dneh kar tri. Ni čudno, da je položilo nazadnje še nesrečno mater na bolniško posteljo, kar pa Bog daj, da ne bi bilo najhujšega — Ošpice (dobrci) so enako pobrali sinčka družini Vretič iz Jeanne d'Arc-a-Obema družinama naše sočutje!

Na grob lansko leto ponesrečenega Slovenca Štancar je prišla iz Jugoslavije njegova žena, da opravi, obletnico, ki se je vršila v pondeljek 25. aprila t.l.

Paris.

Le malo Vaših cenjenih bralcev najbrže ve, da beremo Rafaela tudi v Parizu in da nam je prav všeč. Tak list nam je bil že zdavnaj potreben. Le korajžno ga naprej izdajajte, kljub slabim časom, tistih 6 frankov naročnine vseeno še vsak lahko utrpi.

Novic je v Parizu vedno dovolj in res ne vem, katere bi Vam opisal. Veselih je za nas Slovence malo ali pa nič.

Morda Vas bo zanimalo, da je naš kardinal in nadškof Verdier ustanovil te dni poseben odbor, ki naj prouči življenje 11 letnega Gija Fontgalland, ki je umrl 24. januarja 1925.

S tem dečkom se godijo čudne stvari. Pripovedujejo o mnogih čudežih in izpreobrnjenjih, ki da so se zgodila na njegovo priprošnjo. Tudi jaz, Vaš dopisnik, sem se mu pred kratkim priporočil v važni zadevi, ki je proti pričakovanju končala tako kakor sem prosil.

O kratkem življenju tega dečka je nastalo že celo slovstvo. Njegovo življenje je popisano doslej v 55 knjigah, 15 francoskih in v 40 knjigah, ki so napisane v 20 različnih jezikih sveta. Število člankov v posameznih listih, ki razpravljajo o malem Giju in o njegovem pomenu, je pa že skoro brezbrojno. Nadalje je prejela cerkvena oblast, kakor poroča kardinal Verdier, iz vseh strani sveta prošnje, naj uvede preiskavo, da se ta mladi deček čim preje proglasi za svetnika. Prošnje nosijo 650.000 podpisov, dočim je dobila pokojnikova družina Fontgalland 25.000 zadevnih pisem.

Boulogny.

Mladega slovenskega fanta Janeza Blatnik smo pokopali v četrtek 25. aprila. V torek dopoldne je dobil od doma pismo, naj se čim preje vrne, česar je bil tako vesel, da se je pomišljal, ali bi šel še na siht. Ko je vendarle šel, se je precej začetkom dela nepričakovano podsulo nanj kakih 30 ton rude, tako, da so ga z velikim trudom šele čez tri ure mogli odkopati — mrtvega. Njegovi rojaki so mu napravili lep pogreb, za kar so zbrali skoro 1.000 frankov. Pokopal ga je gospod župnik Kastelic. Slovenski pevci iz Tucquegnieux so mu zapeli pod vodstvom gospoda učitelja Jankoviča dvoje lepih nagrobnic. Francoska godba iz Piennes pa je igrala na njegovi zadnji poti. Doma je bil iz Gradenca pri Zužemberku. Naj v miru počiva. Njegovi družini pa izražamo naše sožalje. Res ne vemo ne ure, ne dneva, še minute ne, zato pa moramo biti vedno pripravljeni kdaj da bomo tudi mi poklicani na daljno pot v večnost.

Aumetz.

Nič dobrega ne moremo poročati. Na vse načine je slabo. Praznujemo dvakrat na teden, pa pravijo, da bomo meseca maja po trikrat. Pa še plače so nam spet znižali. Tu in tam sprejmejo kakega odpuščenca h utrjevalnim delom, pa zelo redko in zelo neradi. Pravijo, da so ta dela rezervirana za domačine.

Rochonvillers.

Naš železni rudnik je meseca aprila popolnoma ustavil svoje obratovanje in odpustil vse delavce in vse uradnike. Med odpuščenimi je nekaj Slovencev, ki so bili že po dvajset let pri rudniku zaposleni, sedaj pa so ob kruh. Nekateri so še dobili delo v Volmerange ali pri okoliških utrjevalnih delih, hudo pa je za družine. Najhujše za naše slovenske, ki tudi podpore ne dobijo, kakor skoro vse druge. In za stare delavce, ki jih ne vzame samo zaradi njihove starosti nihče več na delo.

Algrange.

1200 inozemcev se je izselilo po občinskih podatkih zadnje mesece iz našega mesteca. To je več kakor ena desetina prebivalstva. Večinoma so šli v svoje domače kraje. Kar nas je še tu Slovencev, s strahom gledamo, kaj nam bo prinesla bodočnost. Vsi smo mislili, da se bodo obrnile spomladi razmere na boljše, pa vidimo povsod same nove odpuste in vedno večjo mržnjo do tujcev, ki smo bili Francozom dobri, dokler so nas rabili.

Slovenecem v Franciji.

Kakih 200 brezposelnih Slovencev je danes v Franciji. Kdor ve za kakšno gotovo delo, naj bo tako dober in naj sporoči to upravi našega lista, da pošlje tja naše potrebne brezposelne ljudi. Kateri imajo delo, naj se ga drže in naj ga lahkomišelnost ne puščajo. Samo če imajo že zagotovljeno boljše in stalno delo, naj odpovedo dosedanje slabše, če se nočejo kesati v kratkem času, ko bo že prepozno.

SEVERNA FRANCIJA.

Bruay-en-Artois.

Društveno delovanje. Dne 10. aprila je priredilo društvo sv. Barbare zabaven večer za našo kolonijo. Na sporedu je bila igra Tihotapec, šaljiv prizor in petje. Posebno je pohvale vredno, da se društvo trudi dati zabave in potrebnega razvedrila rojakom tudi brez običajnega plesa in pijančevanja. Tako je prav, zlasti še ob tako slabih časih, ko vse tarna in toži.

Na izrednem občnem zboru dne 17. aprila je bil izvoljen za predsednika društva sv. Barbare gosp. Rudolf Kolenc.

Zveza družin presv. Srca Jezusovega Počasi pa stalno narašča Zveza družin, ki so posvečene presv. Srcu Jezusovemu. Dosedaj je včlanjenih 7 družin s 40 člani. Pripravlja se pa še več drugih družin. Tako daje Bruay tudi v tem pogledu drugim našim kolonijam zgled pravega napredka.

Birma za Bruay bo v ponedeljek pop. ob 4 h dne 6. junija t. l. Pripravlja se za birmo 20 otrok, ki imajo pouk vsak četrtek ob pol 9. Starši so pa naprošeni, da tudi sami pomagajo zlasti s tem, da jih učijo potrebnih molitvic kot Apostolsko vero, 10 božjih in 5 cerkvenih zapovedi, šest resnic i. t. d.

Smrt je to pot posegla po nedolžnih otrokih. Isti dan 5. aprila je izgubila družina Hacinova poldrugo leto staro Marijo in družina Seškova poltretje leto staro Marijo. Dušici so angeli spremili v nebo k njihovi nebeški patroni, telesci pa številni pogrebci, zlasti še veliko šolarjev in otrok s cvetjem, na pokopališče, kar naj bo v tolažbo žalostnim starišem.

Lens-Liévin.

Praznovanja kar noče biti konec. Vedno nas tolažijo, da bo prihodnji teden bolje, pa ta teden še ni prišel. Drugače

pa živimo tiho in skrito, da se komaj o nas kaj sliši. Včasih smo imeli toliko veselice, da se je moralo vsako društvo že davno popred zmeniti za potrebne gostilniške prostore, danes jih gostilničarji ponujajo zastoj, pa so še prazni. Je pač kriza, ki ima kot vsako trpljenje, tudi svojo dobro vzgojno plat.

Birma bo v Liévin 22. maja popoldne ob 4 h.

Pokopali sma v Lens rojaka Span Fran. dne 3. aprila. Prehladil se je pri nogometu in moral v mladosti svojih 18 let zapustiti ta svet. Naj počiva v miru!

Pismo delavca iz Sallaumines.

Meseca aprila 1932.

Tudi mi bi radi v našem „Rafaelu“ potožili svoje križe in težave. Na žalost nimam veselih poročil. Kriza, kriza, kakor povsod tako tudi pri nas. Delamo le po 4—5 šihov, plača nam je znižana za 9%, tako, da družinski očetje le s težavo prehranijo svoje družine.

Veliko naših rojakov se bode sedaj spomladi vrnilo v domovino. Srečni oni, ki imajo svoj dom! A, koliko nas je, ki nimamo nikjer svoje lastne strehe. In če bomo primorani vrniti se domov, ne vemo, kaj bo z nami..... saj doma tudi ni dela!

Naše društvo sv. Barbare, ki je obstajalo že 7 let se je lani preosnovalo v prosvetno in podporno društvo. Zdi se, da vodstvo društva ni bilo v redu! Mnogi se pa tudi za društvo nič ne brigajo, kritizirati in obrekovati pa prav dobro znajo po gostilnah.....! Slovenski delavci.

Pripis uredništva. Oni del članka, kjer kritizirate posamezne odbornike, nismo priobčili, ker ne moremo prevzeti odgovornosti za Vaše trditve. Če želite na vsak način, da se i ono priobči, pošljite stvar v pogled Vašemu g. duhovniku, in po njegovi odobritvi bo uredništvo priobčilo z Vašim podpisom.

Popravek. Pod „Nekaj števil iz našega društvenega delovanja“ se je zadnjič poročalo, da je društvo sv. Barbare iz Sallaumines izplačalo bolnikom 2000 frs., kar bi se moralo glasiti 3280 frs.

PISMO IZ BELGIJE.

Eysden, 21. 4. 1932.

Gospod urednik!

Ker vem, da je Vaša beseda vplivna na večino Jugoslovany v Holandiji in Belgiji, tako po osebnem stiku, kakor tudi po listu „Rafael“, Vas prav vljudno prosim, da priobčite naslednje misli, ki bi jih rad navezal na oni lepi verz v našem časopisu „V luči vere ljubimo svoj dom!“

Da bi ljudje v polni meri hoteli razumeti kakega pomena so te besede, ako jih človek iz srca premisli. Docela sem prepričan, da tega mnogi čitatelji ne razumejo, ali pa sploh nikoli ne pogledajo, še manj pa, da bi imeli v srcu resnično ljubezen do doma in do svojega bližnjega. Če bi imeli ljudje resnično medsebojno ljubezen — in te besede sem slišal iz Vaših ust — bi jih morala ta združevati in bi boral tudi v resnici eden drugemu pomagati v pravi bratski ljubezni. Saj je to vendar zapoved našega Odrešenika, ki je bil sam največji ljubitelj človeštva.

Velika žalost mi je pa objela srce, ko slišim, da hodijo k nam v Belgijo ljudje, ki sejejo prepir in sovraštvo med nas. In če tudi se proglašajo za prepričane katolike, mi pa vemo, da v tem ni Kristusove ljubezni, če se o bližnjem raznašajo laži in se ga opravlja na najbolj podel način z namenom, da bi se mu škodovalo.

Kaj je laž? kaj izvira iz laži? kdo jo sovraži? in kdo ljubi laž? Odgovoril bom na to, kar še znam iz katekizma in kar sem o laži v svojem življenju videl in slišal. — Po laži prihaja poguba človeštva. Dokaz: laž satanova Evi. Iz laži izvira: sovraštvo, uboji, ječe, krivične obsodbe, smrt.

Laž sovraži vsak človek, ki ima čisto vest in se drži Kristusovih zapovedi. Laž ljubi nepoštenjak in nečistnik, ki ima sam slabe lastnosti in jih zvraca na svojega brata.

Ravno tistemu človeku, kakor je oni opravljeni rojak, ki je o nas na vse načine grdo lagal, da je naše pevsko-godbeno društvo „Zvon“ komunistično in nevarno, ne bi prav nič škodilo, če bi slišal nekaj krasnih točk, ki so bile na programu. Obisk bratskega društva smo že v domovini sprejeli z največjim veseljem, in to zato, ker smo imeli poseben čut prijateljstva. Ravno narobe se je zgodilo tu v tujini, ker se je hujskalo proti nam, da nismo mogli nastopiti z našo lepo pesmijo.

Žalost me tare radi tega na dnu srca..... Bratje, ne pozabimo, da smo otroci ene matere! Proč s sovraštvom! Obrekljivce in opravljive pozovimo na račun! V nas paj naj bo ljubezen!

J. S.

NEMČIJA.

Lintfort.

Tudi mi iz Lintforta bi se radi oglasili v našem priljubljenem „Rafaelu“. Naš skrbni duhovni vodja g. Hegenkötter nam je za Veliko noč oskrbel slovenskega patra, da smo mogli opraviti svojo dolžnost kot katoliki.

Bratovščina živega rožnega venca je imela letos žalostno Veliko noč, ker ji je smrt ugrabila zvesto članico Terezijo Deželak. Pokojna je bila v 73 letu starosti in še precej močna. Prišla pa je po nesreči pod avto, ko je šla v cerkev, in dobila tako težke poškodbe, ki jim je v 14 dneh podlegla. Pokopali smo jo na Veliko sredo.

Pogreba so se udeležile tudi članice iz Merbecka s svojo krasno zastavo. Pokojni naj bo tuja zemljica lahka!

Dne 24. aprila pa je umrl naš rojak Franc Divjak. Rojen je bil pokojni 7. oktobra 1879 x Migojnici pri Celju. Zapušča ženo in troje otrok. Bil je priden mož in skrben oče, dokler ga huda živčna bolezen ni pred 3 leti položila v postelj, kar je dalo nemale skrbi in veliko truda soprogi. Zeni in otrokom naše iskreno sožalje!

Scherlebeck b. Herten.

Tudi mi prosimo za katoček v zanimivem „Rafaelu“. 10. aprila smo praznovali let-letnico obstoja našega društva. Ob tej priliki nas je posetil vlč. g. vikar Tensundern, ki je v svoji pridigi obrazložil priliko dobrega Pastrija. Pri popoldanski slovesnosti nas je obiskal tudi g. župnik Miethe in v lepem nagovoru vspodbujal k verskemu življenju. G. Lindič nam je predočil pomen dobre organizacije. Najbolj nas je zopet razveselil g. Tensundern, ki nam je izjavil, da je doživel najlepše urice vedno v slovenskih katoliških organizacijah.

Malo nas, je, a mi držimo skupaj. To je pokazal tudi sv. misijon 13. in 14. aprila.

R. Ramšak.

HOLANDIJA.

Društveno gibanje.

Zveza je imela dne 24. aprila svoje redno sejo. Najvažnejši sklep je bil oni o „Podporni blagajni za brezposelne Jugoslovane“, ki je bil sprejet enoglasno; pravila imenovane blagajne so bila sprejeta in potrjena.

Današnji težki časi, zlasti številno odpuščenje delavstva, ki še najbrž ni končano, so dovedli odbor Zveze do tega sklepa. Zveza si je nadjala s tem težko, a tudi nad vse lepo nalogo: pomagati najbolj potrebnim, to je brezposelnim. Vsem Jugoslovanom se nujno priporoča, da pristopijo k tej podporni blagajni. Javite se takoj pri enem izmed društev, ki so včlanjena pri Zvezi. Tam dobite natančna pojasnila! Ne čakajte, da boste že odpuščeni, ker potem bo prijava prepozna! Pristopite takoj!

„Podporna blagajna za brezposelne Jugoslovane.“ — Izvleček iz pravil: § 3. Dolžnost člana je plačevati enkratno pristopnino v znesku 50 ct., in mesečno članarino v znesku 1-fl. Članarina pa mora biti vplačana za tekoči mesec vsaj zadnji dan v mesecu; kdo bi plačal v sledečem mesecu za nazaj, se smatra, da je v tistem mesecu na novo pristopil.

Pristopnina in prvi obrok (skupno 1.50 fl.) se plača v to izvoljenemu društvenemu odborniku, ki mora izstaviti za znesek pobotnico. Vsa nadaljna vplačila se vrše le potom čeka št. 177987. Čekovni odrezki so obenem potrdila vplačanih zneskov.

§ 4. Pravice članov. I. Kdor postane po dvomesečnem rednem plačevanju brez lastne krivde brezposeln, ima pravico do enkratne podpore v znesku 10-fl.

II. Po tri- ali večkratnem vplačilu ima član pravico do popolne podpore, to je:

a) do 24. dnevnic po 1.50 fl., izplačljivih tekom 4 tednov v 2 obrokih,

ali b) do enkratnega zneska fl. 36.-, ki se mu izplača takoj, če namerava član odpotovati iz Holandije.

Če boš torej takoj majnika pristopil in boš redno vplačal 3 krat t. j. 3.50 fls. in bi bil — kar Bog varuj! — ž dne 15. julija odpuščen, dobiš za sebe plačano vožnjo v Jugoslavijo. Lahko pa daš včlaniti sebe in svojo ženo, potem dobiš izplačan dvakratna znesek.

Proslava 5-letnice društva sv. Barbare v Lutterade se vrši 8. maja. Ob 9. se udeležijo vsi člani službe božje v župni cerkvi v Lindenheuvel, pop. ob 3. je proslava v društvenih prostorih z pestrim sporedom. Ob tej priliki nastopi tudi dramatični odsek iz Heerlerheide z lepo igro „Fernando strah Astrurije“, ki jo je isti odsek igral se sijajnim uspehom že v Heerlerheide.....

Prosvetna večera v Lutterade in Eygelshoven sta bila lepo obiskana. Na prvem je govoril g. Oberžan, na drugem pa p. Glavaš o razmerah v Španiji.

Eygelshoven. Člani društva, zlasti pa še odborniki, se vabijo, da se gotovo udeležijo prosvetnega večera dne 7. maja ob 6. zvečer. Nastopili bodo tokrat tudi govorniki iz delavskih vrst.

Nieuwenhagen. Dramatični odsek tukajšnjega društva je priredil dne 3. aprila v Eygelshoven dve igri-burki, in sicer „Laži zdravnik“ in „Trije tički“. Igrita sta jako lepo uspeli, le žal, da je bil tako slab obisk. — Isti igri je odsek ponovil dne 24. aprila v Heerlerheide v dvorani „Augustus“.

Brunssum. Na zborovanju društva sv. Barbare dne 17. aprila se je sklenilo, da se ustanovi podporna blagajna za uboge člane. Žal bomo morali radi tega odpovedati vsaj delno lista Domoljub in Slov. Gospodar, za katera ima društvo mesečno 25-fls. izdatkov. Vsak član pa mora biti naročen na „Rafaela“. Predlog je bil sprejet z večino glasov. Podporna blagajna prične z izplačevanjem z dne 1. junija 1932.

Odbor, ki trenutno ni bil popoln, se je spopolnil tako-le: Pred. Josef Hriberšek, Heerenweg 269, Heerlerheide, tajnik: Franc Pušnik, Pelgrimsweg 7, Rumpen, blagajnik: Franc Zdovc, Hofpoelstr. 1, Egge-Brunssum, knjižničar in načelnik godbenega adseka: Alojz Kaferl, Pelgrimsweg 11, Rumpen.

Razne novice.

Naši pokojni. V bolnici v Kerkrade je umrla dne 24. marca 24-letna žena Marija Turk, žena člana društva sv. Barbare iz Chevremonta. V Hoensbroeku-Steenbergkolonie je umrla 10. aprila gospa Marija Zazjal, svoječasná vneta pevka v Heerlerheide. Dobila je špansko bolezen, se v njej prehladila, in tako morala zapustiti svoje 3 male otročiče in žalujočega moža. V Jugoslaviji je umrl 14. aprila Pavel Blaj, ki je odšel pred enim mesecem iz Brunssuma v domovino. Že dalj časa je bolehal na jetiki, ki si jo je nakopal pri delu v jami. Zapušča ženo s 3 malimi otroci.

V Kerkrade v bolnici so se nahajali v aprilu: Ivan Knez, ki ima nalomljen križ, Jozefa Daničič je slaba na pljučih, Predovnik Jakob, Ravnikar Rudolf, Franc Belinc.

Slovenska šivilja Pavla Padlesnik je otvorila svoj šivalni atelje za izdelovanje ženskih oblek v Heerlerheide, Kampstraat 62. Slovencem se priporoča!

Kdo potuje v Jugoslavijo? in želi s seboj vzeti pohištvo, se naj javi pri Jozef Majer, Roebroekerweg 25, Heerlerheide, kjer bo zvedel za naslov še enega rojaka, ki tudi potuje domov, in bi rad skupno naročil železniški vagon, v katerega bi sklal pohištvo. Za posameznika je predrago, če si vzame vagon, za dva ali tri skupno se pa splača.

Hujskači skušajo zbegati naše ljudstvo. Čuje se, da strašijo nekateri izmed naših svoje sorojake, da če ne bo pristopil k temu in temu društvu, bo pa vržen na cesto! Opozarjamo naše ljudi naj se ne dajo strašiti in begati, pač pa naj vsakega hujskača takoj naznanijo! Tudi so se raznašala po Lutterade grozilna pisma. Ni gršega, kakor če hoče brat bratu škoditi. Naši ljudje pa so lahko v tem mirni, ker se tem hujskačem ni posrečila njihova umazana „politika“. Prijatelji! Ohranite mirno kri!

Pater Teotim se je vrnil iz Jugoslavije. Pa ne za vedno. Kar začudili smo se, ko smo ga zagledali! Nad vse žalosten dogodek ga je napotil v domovino. Umrl mu je namreč njegov oče, in je prišel tako na pogreb.

Naj sprejme ob tej priliki izraz našega globokega sožalja!

A že se je zopet vrnil. Ves navdušen je „naš pater“ nad našo domovino. Vemo sicer, da ni tako lahko živeti se v docela tuje razmere, a ljuzezen do našega naroda, ki je blagemu patru tako zelo pri srcu, premaga vse ovire.

P. Teotim nam je poslal pismo, ki se je pa žal izgubilo, in ga zato ne moremo priobčiti.

Službe božje

se vrše v majniku zopet redno, in sicer:

8. maja ob ¾9. v Eygelshoven, ob ½11. v Spekholzerheide;

15. maja ob ¾9. v Brunssum, ob 11. v Nieuwenhagen;

22. maja ob ¾9. v Nieuw-Einde, ob ½11. v Chevremont.

Na Binkoštni pondeljek in dne 29. maja je služba božja v Belgiji.

Objave Kr. Konsulata.

Glede taks za nove potne liste nekateri niso na jasnem, ker plačajo nekateri več, drugi manj. Opozarja se, da mora vsak plačati takso tudi nazaj, če je že dalj zaostal s podaljševanjem veljavnosti potnega lista, tako pride, da plačajo nekateri za več let nazaj.

Potne liste naj dvignejo: A. Androjna, Iv. Ambroz, J. Balant, Iv. Bernat, Vik. Balaškovič, Fr. Berg, Fr. Blažič, St. Blažekovič, Karl Brečko, Al. Bučar, B. Bura, Fr. Baš, Bizjak, A. Cerjak, Val. Cestnik, Al. Debevc, Angela Debevc, Fr. Deutschman, Jerman D., R. Engler, L. Flor, B. Garber, J. Grozde, J. Golob, V. Grebien, Ign. Gorenc, L. Goldman, J. Grivec, I. Haupt, M. Jelnicar, I. Ivačič, Fr. Koštomaj, Fr. Kričaj, J. Kavšek, Joz. Kardeš, Ant. Krevelj, Jos. Kovač, R. Klančnik, Jos. Kes, Jan. Košmrlj, Joz. Lindič, Jov. Lavrič, Fr. Lindič, Jern. Lipotnik, L. Marinc, Fort. Maček, Anton Medved, Jury Mezek, Ign. Milošič, A. Milosavljevič, Fr. Marinc, J. Makše, I. Manc, V. Novak, Fr. Novak, I. Oder, Fr. Ožek, Iv. Osep, J. Pečnik, J. Pezdevšek, V. Plaznik, Mar. Plaznik, I. Pušnik, Al. Poglajen, Ant. Planinc, Mih. Plošnik, Fr. Pribošek, Al. Papež, Al. Pintarič, St. Ramac, Joz. Ratajč, R. Ravnikar, M. Romih, And. Remenih, K. Razman, A. Rozman, Vin. Razdevšek, Iv. Ročtohar, An. Robek, M. Robek, Anna Rajh, J. Rodič, Iv. Ramšak, M. Samobolec, F. Simončič, M. Strucelj, Fr. Svab, I. Stante, A. Sluga, Tit Skrabanja, Abg. Svetlin, L. Slapnik, J. Štrbenc, Av. Stimnikar, V. Starc, L. Strman, Fr. Strman, J. Sila, J. Stermole, J. Škorc, Jozefa Sikole, A. Strah, Fr. Tržan, Josip Turk, Fr. Udovc, Ant. Udovc, I. Uranjek, A. Uršič, A. Vu-

kelič, Fr. Vrček, Vik. Vrankar, J. Vok, I. Večko, J. Vogel, S. Versnik, Fr. Verbič, Fr. Vidmar, Fr. Zdovc, Joz. Zupanc, Fr. Zajber, Ter. Zupanc, I. Žlajpah, Al. Zerdoner, Fr. Zorko, Iv. Zupančič, Fr. Zobalnik, An. Župevc, Ign. Zavrl, Jos. Zupanc, Iv. Žnidaršič.

Roermondski škof umrl.

Velik prijatelj Slovencev Mgr. Lavrencij Schrijnen, rurmondski škof nas je zapustil za večno. Na Veliko soboto 26. marca je izdihnil svojo blago, za božje kraljstvo tako vneto dušo. 18 let je vladal svojo škofijo, kjer je naseljenih toliko različnih narodov in toliko različnih ver, tako čudovito, da je verska življenje te škofije lahko za vzgled. Če povemo le to, da je tekom svojega škofovanja ustanovil nič manj kot 43 novih župnij in ekspozitur, smo povedali prazaprov vse.

Gospod, ostani pri nas! — je bil njegov življenski moto. In zares, Gospod je bil z njim in z njegovim delom.

Kar pa moramo mi Jugoslovani najbolj ceniti, je bila izredna ljubezen pokojnega škofa do tujcev. Ne vemo, če je v svetu kje škofija, kjer bi se za priseljence tako zelo poskrbelo v duhovnem oziru, kakor je to storil ravno pokojni škof L. Schrijnen. Slovenci dobro poznamo njegovo delo. Zato mu ohranimo tudi vedno časten spomin! Njegovi duši pa večni mir!

Novoga škofa in naslednika pokojnega L. Schrijnen je dobila naša škofija v osebi prevzvišenega gospoda Dr. Gulielma Lemmens. Novi škof je bil prej profesor v bogoslovju v Roermond. Z dne 19. marca — torej ravno en teden pred smrtjo svojega prednika — je bil posvečen v škofa.

Predsednik Katol. rudarske strokovne organizacije umrl.

Mnogi naši rojaki so poznali vnetega delavca za rudarske interese g. H. J. Stins, predsednika R. K. Mijnwerkersbond. V najlepši dobi, star še le 55 let, svež in delaven, je moral zapustiti svoje tako drage mu rudarje. Umrl je skoro nena doma dne 27. aprila tl. Celu njegovo življenje je bilo posvečeno skrbi za delavski stan. So pa tudi rudarji znali ceniti njegove zasluge, kar se je videlo tudi pri pogrebu. Pripravili so mu pogreb, kakor ga še ni doživel Heerlen. Večna luč naj mu sveti!

Pismo našega rojaka iz Limburga.

Boj alkoholu! Bratje! Brezposelnost trka na vrata tudi že pri nas v Holandiji. Nekaj naših rojakov je že prizadetih in postavljenih na cesto..... — brez centa v žepu! Večkrat, je temu kriv alkohol. Zanimarjali so delo, prišli ob kruh, ne da bi imeli prihranjen kak cent. Potem pa hodijo prosit okrog, da bi se jim zopet oskrbelo delo, in se še jeze, če se to ne posreči. Seveda zahtevajo, da jih Konsulat spravi brezplačno v domovino.

Res je, da so slabi časi za delavca! Res je pa tudi, da smo marsičesa sami krivi! Da ne bi bili toliko pili.....! Potem pa ne bi bilo treba danes pobirati milodarov po družinah, ki so bile bolj varčne in so si v dobrih časih dale kak goldinarček na stran.

Pozivam torej vse naše slovenske brate, da napovemo neizprosno broj alkoholu! Voditelji naših katoliških društev naj stopijo v ospredje! A. D. iz Nieuwenhagen.

Uredniški kot.

Zopet prihaja „Rafael“ z zamudo. In zopet bo najbrž kriv urednik?! Tokrat ni došel niti eden dopis pravočasno. Obljubilo se nam je dopise, a doposlalo ne pravočasno. Se le s 1. majnikom smo dobili nekatere. Ponovno in nujno prosimo, da pošiljate redno: najmanj teden dni pred prvim! Članke pa lo dni prej.

V juniju izide list ne oziraje se na prepozno došle dopise.

Agitirajte za naš list! Da je naš list zanimiv, nam pričajo mnoga pisma, ki jih prejema uredništvo iz vseh držav, kjer bivajo naši izseljenci. Ako torej sami radi čitate „Rafaela“, ponudite ga i drugim ter nam tako dobite novih naročnikov.

Vsem onim, ki so nam v zadnjih mesecih pridobili izredno veliko novih naročnikov, pa naša najprisrčnejša zahvala!

DELAVSKE PRAVICE V FRANCIJI.

Se-nekateri primeri: Delavce zaposlen pri izkladanju premoga iz barke se gre po končanem delu kopati; in naravno je, da se umije predno gre vmesto. Pri kopanju utone. Njegova družina ima pravico do odškodnine, ker je bilo kopanje naravna posledica dela.

Ni pa nobena odškodnina priznana delavcu kojemu je n. pr. odtrgalo roko, ko se je med odmorom igral na ta način, da se je obešal na transmisijo katera je bila v obratu. Za take slučaje ni v zakonu nobene določbe.

PRAVICE PONESREČENCA:

Vzemimo toraj, da se je nesreča dogodila v okoljčinah, po katerih je ponesrečencu zagotovljene odškodnina. Za odmerjenje odškodnine so po zakonu določene štiri stopnje.

1) Začasna nezmožnost za delo: To je slučaj. Ko lahko ponesrečenec po gotovi več ali manj dolgi dobi zopet normalno prime za delo.

2) Delna nezmožnost: Za slučaj, ko ponesrečenec, kadar zopet nastopi delo, ne more več napraviti tolike storitve kot pred nesrečo ter ima vsled tega tudi znižano plačo. (N. pr. če je izgubil kak ud).

3) Popolna nezmožnost za delo.

4) Smrt: Če je imela nesreča za posledico smrt, pripada odškodnina družini ker je bila odvisna od plače ponesrečenca.

Ponovimo vsak slučaj še enkrat da vidimo, katere so pravice ponesrečenca.

I. ZACASNA NEZMOŽNOST:

Tu treba določiti koliko časa je trpela: a) Nezmožnost manj kot 4 dni: Ponesrečenec ima pravico do svoje popolne plače za tisti dan, ko se je nesreča dogodila in čeprav je to bilo 5 minut po nastopu dela. Dalje ima brez plačo zdravnika in zdravila. Ne dobi pa nobene odškodnine za tiste dni katere praznuje po dnevu ponesrečbe. To pa zaradi tega, da se zabrani zlorabljanje. (Vsejedno novi zakonski predlog predložen v parlamentu predvideva, da se tudi za te slučaje plačuje odškodnina od prvega dneva naprej.)

b) Nezmožnost od manj kot 11 dni: Če ponesrečenec po preteku štirih dni ne more še pričeti z delom, mu pripada odškodnina od vstevšega petega dneva naprej. **Pripomba:** Nekatera podjetja plačujejo odškodnino že od prvega dneva in to zaradi tega, ker nekateri zdravniki iz ustrežljivosti do ponesrečenca vsakemu predpišejo počitek od več kot 10 dni.

c) Še se doba v kateri ponesrečenec ne more še prijeti za delo podaljša za več kot 10 dni, ima pravico do dškodnine od prvega dneva naprej. Odškodnina se plačuje tudi za vse nedelje in preznike, ki padejo v dobo praznovanja. Višina odškodnine je določena po zakonu na polovico tiste plače, katero je ponesrečenec pred nesrečo prejemal.

(Se nadaljuje.)

Zavarovalna družba

„Oude Haagsche van 1836“

je najstarejša v Nizozemski. Rezervni zaklad nad 10 milj. gold. Nizke premije, ogromen kapital, točna postrežba.

Vprašajte pri: W. v. Werven, Ganzeweide Heerlerheide, ali: Franc Potisk, Waubacherweg 2, Eijgelshoven, (zastopnik za Kerkrade, Chevremont, Eijgelshoven, Waubach, Nieuwenhagen, Schaesberg) ali: Alojz Groznik, Rijksweg Zuid 134, Lutterade-Geleen (zastopnik za Beek, Lutterade, Geleen, Sittard).

Prvovrstna slovenska restavracija

„LJUBLJANA“

toči izvrstna jugoslovanska in francoska vina, postreže z izborno slovensko hrano. — Avto-taksi na razpolago ob vsakem času.

Za obilni obisk se priporoča

JAKOB ZAJC, Roebroekerweg 37a, HEERLERHEIDE.

Najboljša zavarovalnica za rudarje:

Nederlandsche Maatschappij v. Verzekering Hoofdkantoor Den Haag

Vplacila: 1.25 fl mesečno za slučaj nezgode
3.75 fl " " " bolezn

Zavarovanec prejema: v smrtnem slučaju: 250 fl.
pri stalni nesposobnosti: 1000 fl.
pri zacasni nesposobnosti: 6 fl tedensko itd.

Ker je zavarovalnica jako ugodna, se Jugoslovanom priporoča.

Jugoslovanski zastopniki zavarovalnice:

Davorin Brecko, Tumulus 3. a. EYSDEN / Belgija /
Ivan Koritnik, Kampstraat 37. LUTTERADE.
I. Mercnik, Schanserweg 20. NIEUWENHAGEN
I. Novak, Rietstraat. HOENSBROEK

Isejo se novi zastopniki, javiti se je treba na naslov:

Jean Haemers, Tudderscherweg 36. SITTARD

AMSTERDAMSKA BANKA

PODRUŽNICA HEERLEN

TU SE DOBE VEDNO
DINARJI PO NAJBOLJSI
VALUTI.

Z.H.B. PIVO

MORATE ZAHTEVATI!

DOBITE GA POVSOD

ZALOG

DEN HAAG

HEERLEN

TELEFON 205

Zahtevajte Z.H.B. pivo v steklenicah! Kdor ga enkrat poskusi, ostane stalen odjemalec